

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

B/BL/O
LINGU@

Rakendusvihik

Sisukord

Sisukord	1
I. Sissejuhatus	3
A. Ülevaade projektist.....	3
a) Projekti üldine kirjeldus.....	3
b) Rakendusvihiku eesmärgid	3
B. Keeleõpe ja keele omandamine	4
a) Prantsusmaa	4
b) Belgia	4
c) Itaalia	5
d) Hispaania.....	6
e) Slovakkia	7
f) Eesti	7
C. Kaasamine keeleõppes	9
a) Kaasamise mõistmine hariduses	9
b) Strateegiad kõikidele õppijatele	10
D. Digioskuste olulisus.....	13
a) Digioskuste oluline roll kaasaja hariduses	13
b) Veebimaterjalide kasutamise eelised keeleõppes	13
II. Praktilised keeleõppe strateegiad	15
A. Keeleõppeks mõeldud e-raamatute loomine: õpetaja soovitused.....	15
a) E-raamatu sisu planeerimine.....	15
b) Sobivate keeletasemete valimine	15

c)	Sisu kohandamine.....	16
d)	E-raamatutele multimeedia sisu lisamine	17
B.	Õpikogemuse kohandamine	19
a)	Eristamise kunst: keeleõppe isikupärastamine.....	19
b)	Näited testimisest.....	22
C.	Testimise kontekst	24
D.	BiblioLingua e-raamatute testimine klassiruumis	26
a)	Tagasiside klassiruumist.....	26
b)	Testimise tulemused ja analüüs	26
c)	Väljakutsed ja nende ületamine	28
E.	BiblioLingua õpijuhiste ja tunnikavade testimine	31
a)	Tagasiside klassiruumist.....	31
b)	Testimise tulemused ja analüüs	32
c)	Väljakutsed ja nende ületamine	34
III.	Kokkuvõte	36
A.	BiblioLingua testimise õppetunnid.....	36
B.	BiblioLingua potentsiaalne mõju võõrkeeleõppele	37
IV.	Viited	39

I. Sissejuhatus

A. Ülevaade projektist

a) Projekti üldine kirjeldus

BiblioLingua projekt lähtub mitmekeelse Euroopa mõttest, keskendudes võõrkeele omandamisele läbi uuenduslike lähenemisviiside ja digitaalsete vahendite. Pakume kooliõpilastele ja teistele õppijatele kohandatud digitaalseid lugemislahendusi ja juurdepääsu Euroopa kirjandusklassikale. Põhieesmärkideks on mitmekeelsuse ja kaasatuse edendamine. Loodame, et uuenduslikud õpetamismeetodid aitavad kaasa õppijate keele- ja kirjaoskuse, samuti digipädevuste arengule. Tegeledes kirjaoskuse ja kaasavama õpikeskkonna väljakutsetega, soovime pakkuda võimaluse väga erinevate lähtepositsioonidega õpilaste arenguks.

b) Rakendusvihiku eesmärgid

BiblioLingua rakendusvihik on abimaterjal, mis võimaldab õpetajatel täiustada oma õpetamismetoodikat võõrkeele õppes. Eesmärk on pakkuda õpetajatele teadmisi ja uusi praktilisi lähenemisviise digitaalsete tööriistade abil ja Euroopa kirjandusklassika põhjal keeleõppeks kohandatud e-raamatute kasutamiseks.

Õpetajad saavad lähemalt tutvuda kaasava õpetamise praktikatega, seda eriti konkreetsete õpivajadustega õpilaste puhul. Vihikus kirjapandu aitab õpetajatel BiblioLingua veebiplatvormil paremini navigeerida ja seda tõhusalt kasutada.

Antud abimaterjal on projekti erinevatest testperioodidest saadud praktiliste tähelepanekute ja tagasiside tulemus. Eesmärgiks on pakkuda klassiruumis rakendamiseks reaalselt kohaldatavaid strateegiaid.

B. Keeleõpe ja keele omandamine

a) Prantsusmaa

Prantsusmaal on õpilaste võõrkeeleoskuse tõstmine on esmatähtis ülesanne. millel nähakse otsustavat rolli maailmakodanikuks saamisel, isiklikus arengus ja karjäärivõimaluste edendamisel, seda nii riiklikul kui rahvusvahelisel tasandil.

2022. aasta detsembris võeti vastu terviklik plaan, mis toetab inglise keele ja teiste võõrkeelte õppimist kogu kohustusliku hariduse jooksul. Aastaks 2025 on eesmärk tagada, et vähemalt 80% õpilastest saavutaks kolmanda kooliastme lõpuks (vanuses 14-15) inglise keeles vähemalt A2 taseme. Neid algatusi, mis on esmalt suunatud inglise keelele, laiendatakse kõikidele olulisematele maailma keeltele, kehtestades sellega kõikidele õpilastele ühtsed standardid.

Inglise keele oskuse taseme tõstmine mitte ainult ei hõlbusta edasist akadeemilist ja tööalast arengut, vaid aitab kaasa ka erinevate võõrkeelte omandamisele tulevikus.

Ent 1965. aastast tegutseva haridusettevõtte Education First poolt loodud maailma tuntuima inglise keele oskuste indeksi EF EPI järgi, mis koondab 113 erineva riigi 2,2 miljoni inimese testitulemusi, on Prantsusmaa alles 43. kohal.

b) Belgia

Belgias on keeleõpe oluline tööhõive ja kultuurilise kaasamise tööriist. Belgia elanikkonnast umbes pool suudab suhelda vähemalt kahes võõrkeeles, mis näitab Euroopa keskmisega võrreldes oluliselt kõrgemat keeleoskuse taset (Blondin & Chenu, 2013).

Piirkondlikud erinevused on siiski märkimisväärsed: Flandrias (hollandi keelt kõnelev piirkond) on inglise keele oskus on 52%, Brüsselis, kus kõneldakse emakeelena nii hollandi kui prantsuse keelt 42% ja Vallooonias 17% (Vandeghinste et al., 2021). Kooliharidus peegeldab seda keelelist mitmekesisust, kusjuures märkimisväärne osa õpilastest õpib inglise keelt erinevatel haridustasemetel.

Nende numbrite järgi on Valloonia ja ülejäänud Belgia vahel selge lõhe. Need protsendid rõhutavad vajadust uute kohandatud õppematerjalide järele, mis arvestavad õpilaste erinevaid oskustasemeid ja õpistiile. Kõik nimetatud suundumused rõhutavad keeleõppe tähtsust hariduses ja olulisi väljakutseid sellises mitmekeelses ühiskonnas nagu Belgia.

c) Itaalia

Itaalia seadusandlus näeb ette inglise keele kohustusliku õpetamise algkooli esimesest aastast (6-aastased lapsed). Hispaania, prantsuse või saksa keele õpetamine on lisandub kohustuslikuna gümnaasiumiastmes.

Itaalias rakendatakse ka lõimitud aine- ja keeleõpet (LAK), kuid seda ainult kooli enda otsusel.

Esimese võõrkeele õpetamise tunnid kohustusliku õppeainena varieeruvad olenevalt kooli õppesuunast 39-114 tunnini aastas.

Keskoolis õpib üle 90% õpilastest kahte või enamat võõrkeelt. 2023. aasta ilmunud „Keelte õpetamise põhiandmed Euroopas koolis” järgi on Itaalias enim õpitud keel inglise keel ja teisel kohal prantsuse keel.

Peaaegu kõigis haridusastmetes on miinimumtase üldiselt vahemikus A2 kuni B1 esimese keele puhul ja A1 kuni A2 teise keele puhul.

Üldjuhul õpetab keelt spetsiaalse erialase ettevalmistusega keeleõpetaja või aineõpetaja, kes on nii võõrkeeleõpetaja kui aineõpetaja rollis korraga.

d) Hispaania

Hispaania haridussüsteemis alustatakse keeleõpet juba varases eas. Hispaania keel on koolides kohustuslik õppeaine ja õpilased õpivad seda tavaliselt kogu oma haridustee vältel.

Hispaania keelte ja kultuuride mitmekesisus on suur.

Mõnedes Hispaania piirkondades, nagu Kataloonia ja Baskimaa, on kakskeelsed haridusprogrammid, kus aineid õpetatakse nii hispaania kui ka piirkondlikus keeles.

Mis puudutab inglise keelt, siis see on Hispaania haridussüsteemis kohustuslik õppeaine alates algkoolist. Enamasti mõõdetakse õpilaste taset ja arengut läbi tasemeeksamite, nagu näiteks Cambridge'i inglise keele eksamid.

Üks väljakutse, millega hispaania keele õppijad teiste keelte õppimisel silmitsi seisavad võivad olla hääldamine, kuna neis keeltes on häälikuid, mida nende oma emakeeles ei eksisteeri. Samuti on probleemiks erinevused grammatilistes struktuurides, nagu sõnade järjekord ja verbide pööramised.

e) Slovakkia

Kõikidele Slovakkia kodanikele on kohustuslik õppida slovaki keelt alates algkoolist. Üldjuhul omandatakse kogu haridus emakeeles. Teine kohustuslik keel on inglise keel, mis on slovakkide seas väga populaarne ja ülimalt oluline. Inglise keele õpet alustatakse juba varases eas ja see jätkub

kogu kohustusliku õppeprotsessi vältel. Õpilaste taset ja teadmiste tase väljendatakse jooksvate hinnetega ja aasta lõpus antavatel tunnistusel.

Keskhariduse omandamiseks on kohustuslik läbida inglise keele lõpueksam. Selle konkreetse eksami sooritamine tõendab lõpetaja taset B1, B2 või isegi C1 keeleoskuse tasemel.

Probleemid, millega slovaki õppijad tavaliselt inglise keele omandamisel kokku puutuvad, on erinev sõnade järjekord lausetes ja arvukad grammatilised ajavormid. Slovaki keeles on vaid kolm aega - minevik, olevik ja tulevik. Inglise keeles on neid kaksteist. Samuti võib slovakkidele keeruliseks osutuda hääldamine.

f) Eesti

Eestis on inglise keele õppimine hariduse ja isikliku arengu jaoks fundamentaalse tähendusega. Inglise keel globaalse keelena laialdaselt tunnustatud ning selle oskus avab võimalused rahvusvaheliseks suhtlemiseks, hariduseks, teadustööks ja karjääriredelil tõusmiseks.

Eestis õpivad õpilased tavaliselt vähemalt kahte võõrkeelt. Enamiku jaoks on inglise keel esmaseks valikuks. Riiklik õppekava võimaldab esimese keelena õppida erinevaid võõrkeeli, näiteks vene, saksa ja prantsuse keelt. Lisaks saavad õpilased valida teise võõrkeele vastavalt oma huvidele ja kooli võimalustele. Õpilased

peaksid kooli lõpetamise ajaks olema saavutanud iseseisva kasutaja taseme (Euroopa ühtse raamistiku järgi B-tase) vähemalt kahes võõrkeeles (Ministry of Education and Research, 2022).

Inglise keele õpetamise tähendus võõrkeelena Eestis on mitmetahuline. See mitte ainult ei hõlbusta ülemaailmset suhtlust, vaid pakub ka juurdepääsu suurele hulgale teabele, kirjandusele ja kultuurivahetusele. Kuna Eestis tegutseb palju rahvusvahelisi ettevõtteid ning sageli on ärikeeleks inglise keel, on inglise keele oskus tööturul kõrgelt hinnatud.

Eestis inglise keelt õppides võivad õpilased kokku puutuda erinevate väljakutsetega. Raskusi võivad tekitada nt häälduse erinevused, grammatilised nüansid ja idiomatiliste väljendite kasutamine.

C. Kaasamine keeleõppes

a) Kaasamise mõistmine hariduses

Kuna ressursside ja võimaluste ebavõrdsus maailmas püsib, on võrdsetest võimalustest ja kaasatusest saanud keskne teema ÜRO poolt vastuvõetud Agenda 2030 tegevuskavas. Võrdõiguslikkuse all mõeldakse tegevusi, mille eesmärk on tagada kõikidele inimestele võrdne ligipääs haridusele ja muudele olulistele ressurssidele. Samas kaasamist on keerulisem määratleda. Proovime koos!

UNESCO näeb kaasamist protsessina, mis aitab ületada takistusi, mis piiravad õpilaste osalemist ja saavutamist. Kaasavat haridust peetakse protsessiks, mille käigus tugevdatakse haridussüsteemi suutlikkust jõuda kõigi õpilasteni. See puudutab õpikeskkondade parandamist, aga ka kõikidele õpilastele oma õpikogukondades edu saavutamiseks võimaluste pakkumist. Õppeprotsessis võivad tuge pakkuda väga erinevad ressursid, nt õppematerjalid, abivahendid, lisapersonal, uued õpetamisviisid või teised õpilased.

2006. aastal täiendati ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioonis inimõigustega seotud kohustusi puuetega inimeste ees. Selles kutsutakse riike üles töötama kaasava haridussüsteemi arenguks kõigil tasanditel (artikkel 24), et "kõikidel erivajadustega õpilastel oleks juurdepääs (...) kaasavale, tasuta ning kohustuslikule alg- ja keskhariidusele, (.. .) kolmanda taseme üldhariidusele, kutseõppele, täiskasvanuhariidusele ja täiendõppele", tagamaks tulevikus nende inimeste aktiivse osalemise ühiskonna-, kultuuri- ja majanduselus.

Kaasav haridus tähendab paindlikkust ja sisu kättesaadavust kõigile inimestele. Juurdepääsetavad ja paindlikud õppekavad võivad olla „võtmeks” „igaühe kooli” poole püüdlemisel. Lisaks tuleb kasutusele võtta paindlik õpetamise ja õppimise metoodika. Täpsemalt peaks kaasav haridus tähendama kohandatud õpitee loomist igale puudega ja/või spetsiifilise õpiraskusega õpilasele.

Selles raamistikus on juba olemas juhised kaasavama klassiruumi jaoks, näiteks mõistlik ruumipaigutus, universaalne õppekava ja kõik muud õpikeskkonna disainiga seotud muutused, mis on vajalikud õppetöö läbiviimiseks puudega või õpiraskustega inimesele.

Kokkuvõttes lähtutakse kaasava haridussüsteemi määratlemisel põhimõttest, et iga õpilast tuleks toetada vastavalt tema hariduslikele vajadustele, olenemata sellest, kas tal on erivajadus või mitte. Praktilises plaanis hõlmab kaasav klassiruum kõiki võimalikke lahendusi ja vahendeid, mida haridussüsteem on kasutusele võtnud, tagamaks õpilase edukas õpitee..

b) Strateegiad kõikidele õppijatele

Muutuvas haridusmaailmas on kaasamine aluspõhimõte, mis kajastab arvamust, et "haridus on parim, kui see kaasab mitmekesisust" (GEM Report UNESCO, 2020). Seetõttu on ülioluline võtta arvesse õpilaste erinevaid õppimisvajadusi ja tunnistada, et "lastel on erinev õppimiskiirus ja nad vajavad paindlikke, loomingulisi ja asjakohaseid õppekavasid" (GEM Report UNESCO, 2020). Seda silmas pidades oleme BiblioLingua projektis üritanud tagada, et meie materjalid on kaasavad ja vastavad kõigi õpilaste vajadustele. Koostööpartnerid onloomisprotsessi käigus välja töötanud erivajadustega õpilaste kaasamise strateegiad.

Tegelemine erinevate õpivajadustega

Milliseid põhimõtteid erivajadustega õppijate jaoks konkreetselt arvesse võeti?

- **1. taseme e-raamatute puhul rakendasime lihtsa lugemise printsiipi:** Meie e-raamatud pakuvad erinevaid lugemistasemeid, sealhulgas lihtsustatud valikut esimesel tasemel, mis on kohandatud toetama õppijaid, kes võivad vajada täiendavat abi.
- **Kohandamise funktsioonid:** Mõistes õppijate erinevaid eelistusi, pakuvad meie e-raamatud muudetavaid/kohandatavaid funktsioone, nagu kirja suuruse, hääle kiiruse, teema või kirjatüübi kohandamine ja võimalus teksti esile tõsta, andes õpilastele võimaluse oma lugemiskogemust isikupärastada.
- **Automaatne häälfunktsioon:** Tehnoloogiat kasutades on meie e-raamatutel automaatne häälfunktsioon, mis võimaldab nägemispuudega või lugemiskõhustega õpilastel sisu kuulata audioraamatu funktsiooni kaudu.
- **Õpijuhised:** Iga e-raamatu juurde kuulub õpijuhised, mis sisaldab muuhulgas sõnastikke ning võtmemõistete, tegelaste ja teemade selgitusi. Need on väärtuslikud abivahendid õpilastele, kellel on raskusi arusaamise või sõnavara omandamisega.
- **Uuenduslikud tunnid:** kaasava õpikeskkonna edendamiseks sisaldavad meie tunnikavad uuenduslikke harjutusi, mille eesmärk on kaasata kõiki õpilasi, olenemata nende võimetest. Need harjutused soodustavad aktiivset

osalemist, kriitilist mõtlemist ja koostööd, tagades, et iga õpilane tunneb end väärtustatuna ja kaasatuna.

Testimisfaasist saadud tagasiside

BiblioLingua õppematerjalide testimise etapis kogutud tagasiside andis nii õpilaste kui ka õpetajate poolt meile positiivset vastukaja, mis peegeldab arvesse võetud praktikate edukat integreerimist. Tagasisidest saadud peamised tähelepanekud:

- **Kaasamine ja juurdepääsetavus:** Erivajadustega õppijad, sealhulgas kuulmispuudega ja autistlikud õpilased leidsid, et BiblioLingua materjalid on köitvad ja juurdepääsetavad. Kuulmispuudega õpilased hindasid kõrgelt võimalust suhelda oma eakaaslastega samu õppematerjale kasutades, samas kui autistlikele õpilastele meeldis võimalus iseseisvalt materjale uurida.
- **Positiivne õpikogemus:** Õpetajad märkasid BiblioLingua materjalide kasutamisel positiivset muutust klassiruumi dünaamikas. Õpilased, sealhulgas erivajadustega õpilased, näitasid üles entusiasmi ja valmisolekut tunnis ja kirjanduslikel teemadel aruteludes osaleda. Interaktiivsete elementide ja multimeedia kasutamine muutis õppimise nauditavamaks ja aitas õpilastel sisuga põhjalikumalt tegeleda.
- **Kaasavad praktikad:** Õpetajatele meeldisid BiblioLingua õppematerjalid, mis vastavad puuetega õpilaste vajadustele. Tunnikavades sisalduvad uuenduslikud tegevused tagasid, et kõik õpilased, olenemata nende võimetest, tundsid end õppeprotsessis kaasatuna ja väärtustatuna. Õpetajad avaldasid tunnustust võimaluse eest rakendada kaasavaid praktikaid oma tundides.

Testimisfaasi tagasiside kinnitab kaasavate praktikate olulisust hariduses ja BiblioLingua materjalide edukust õpilaste mitmekülgsete vajaduste rahuldamisel. Nende strateegiatega integreerimine klassiruumi ei tähenda üksnes konkreetsete vajaduste rahuldamist, vaid see on uue õpikeskkonna loomine, kus kõigil õpilastel, olenemata nende taustast või võimetest, on võimalus edu saavutada.

D. Digioskuste olulisus

a) Digioskuste oluline roll kaasaja hariduses

ÜRO säästva arengu tegevuskavas aastaks 2030 on suur rõhk kõikidele kättesaadaval kvaliteetsel haridusel, kusjuures digitehnoloogial on selle eesmärgi saavutamisel otsustav roll. Digitaalsed tööriistad on oluliselt mõjutanud haridussektorit, eriti seoses COVID-19 pandeemia tõttu, mil see senisest laialdasemalt kasutusele võeti. Tehnoloogiad on muutnud hariduse pelgalt teadmiste andmisest koostööpõhiseks õppimiseks, mentorluseks ja hindamiseks (Haleem et al., 2022). Õpilased saavad tänapäeval kasutada mitmekülgseid tööriistu, nagu tahvelarvutid ja e-raamatud, mis mitte ainult ei hõlbusta õppimist, vaid muudavad õppeprotsessi ka huvitavamaks. Neid seadmeid ei saa aga piisava efektiivsusega kasutada kui puuduvad selleks vajalikud digioskused. Seda nii õpilastel kui õpetajatel.

Digitaalse kirjaoskuse olulisus on olnud eriti märgatav viimase 15 aasta jooksul toimunud tehnoloogia järjest kasvanud integratsiooniga haridusse (Team, 2023). Kuna arvutid, tahvelarvutid ja Internet on koolides ja ülikoolides igapäevasteks tööriistadeks, navigeeritakse erinevatel õppeplatvormidel hõlpsalt ja enesekindlalt. Madalama digitaalse kirjaoskusega õpilased võivad haridustehnoloogia kasutamisel kokku puutuda takistustega, mis võib nende akadeemilist arengut aeglustada.

b) Veebimaterjalide kasutamise eelised keeleõppes

2020. aasta augustis läbiviidud uuring "Võõrkeeleõppeks võrguressursside tehnoloogia kasutamine: strateegiad, mõju ja väljakutse" (Saud et al., 2020) tuvastas erinevad strateegiad, mida õpilased veebiressursside kasutamise optimeerimiseks kasutavad. Selleks on näiteks tähenduste ja sünonüümide tähenduste otsimine, keeleoskuse hindamine, kirjutamise harjutamine,

grammatikaharjutustega tegelemine ja juurdepääs õppematerjalidele. Õpilased sõnul on need tegevused väga interaktiivsed ja rikastavad nende õpikogemusi mitte ainult sisu ja keele omandamise, vaid ka nende oskuste osas tehnoloogia vallas. Mõnel õpilasel tekkisid siiski teatud raskused, sealhulgas tehnilised probleemid, oskuste puudumine, mis koheselt langetab ka huvi õppematerjali vastu. Veebimaterjalide eeliseks on nende rohkus ja võimalus igal inimesel endale midagi leida. Lisaks võimaldab veebiressursside kasutamine hariduses kaasata õpilasi, kes ei saa füüsiliselt tundides osaleda. BiblioLingua näitel saavad õpilased töötada sama materjali kallal nii klassiruumis kui kodus. Oluline on ka õppematerjalide mitmekesisus: meie projekt ei paku mitte ainult kolme raskusastmega illustreeritud e-raamatuid, vaid ka automaatset häälfunktsiooni abil teksti kuulamist. See võib olla suureks abiks hääldusharjutuste, õpijuhiste ja tunnikavade puhul, mis on saadaval veebis ja valmis ka printimiseks. Samuti on sellest abi sõnastikes olevate sõnade paremal mõistmisel, seda eriti raskemate sõnade puhul.

II. Praktilised keeleõppe strateegiad

A. Keeleõppeks mõeldud e-raamatute loomine: õpetaja soovitus

a) E-raamatu sisu planeerimine

Selles peatükis käsitletakse keeleõppeks mõeldud e-raamatule sobiva sisu planeerimist. See puudutab õppijate tasemele ja vanuserühmale sobivate kirjandusteoste ja kujunduselementide valimise protsessi.

Kõige olulisem, mida tuleb arvesse võtta, on lugejate tase ja vanus. Muud olulised tegurid on õpilaste varasemad keeleõppe kogemused, nende kultuuriline taust, iseloomud ja erivajadused. Teine oluline samm on sobiva kirjandusteose valimine. Õpilaste taseme ja vanuserühma tundmine aitab õige valiku tegemisel oluliselt kaasa. Seega on ülioluline valida raamat, mis võib avaldada mõju ja sobida lugejatele ka oma kõnetava sisu ja sõnumi poolest. Algmaterjal on vaja esmalt üksikasjalikult läbi lugeda ja uurida. Tuleb arvestada, et mõne raamatu tekstid on pikad ja kirjeldavad. Loo täiuslik tundmine aitab teil oma kohandatud e-raamatust ebaolulisi detaile ja tegelasi välja jätta ning tuua välja peategelased, peamised sündmused ja süžeeleiniid. Kõik ülaltoodud sammud aitavad luua teie õpilastele sobiva ja arusaadava e-raamatu. Sisulise planeerimise puudutab ka loo sisule vastavate ja sihtrühmale sobivate visuaalide valimist. Illustratiivsed pildid peavad olema valitud autoriõigusi silmas pidades.

b) Sobivate keeletasemete valimine

Inglise keele õpetamiseks mõeldud e-raamatu loomisel on materjali maksimaalse kasuteguri ja kaasahaaravuse tagamiseks ülioluline valida sobiv keeletase. Siin on

mõned olulised näpunäited õpetajatele, kuidas valida oma e-raamatute jaoks õige inglise keele tase.

Esiteks on oluline sihtrühma oskuste taset ja vanust. Võtke arvesse selliseid tegureid nagu varasem keeleõppekogemus, kultuuritaust ja huvid. Sobivate keeletasemete valimisel on oluline end kurssi viia keeleoskuse mõõtmise raamistikega, nagu Euroopa keeleõppe raamdokumendis kirjeldatud ühtsed keeleoskustasemed. Selline lähenemine tagab järjepidevuse ja aitab õppijatel oma edusamme paremini mõista.

Järgmiseks määratlege selgelt iga e-raamatu keeleõppe eesmärgid. Täpsustage oskused ja teadmised, mida õppijad peaksid omandama, tagades, et e-raamatu sisu vastab sihitud keeletasemele. Lisaks pidage teemade ja keele valimisel silmas kultuurilist tundlikkust. Valige sisu, mis on asjakohane ja austab erinevaid kultuure, ning vältige kõnekeelsete väljendite kasutamist, mis võivad olla liialt kultuurispetsiifilised.

Kindlasti küsige e-raamatu loomise ajal tagasisidet õpilastelt, kaasõpetajatelt või keeleekspertidelt. Kasutage nende teadmisi, et teha õppijate vajadustele vastavaid kohandusi ja täiendusi. Neid juhiseid järgides saavad õpetajad luua tõhusaid ja kaasahaaravaid e-raamatuid, mis vastavad õpilastele sobivale keeletasemele.

c) Sisu kohandamine

Tagamaks ingliskeelse e-raamatu teksti selgus ja sidusus ning erivajadustega õpilastele ligipääsetavus hõlmab sisu kohandamine mitmeid erinevaid samme. Siin on mõned punktid, mida kaaluda.

Tunne oma publikut. Uurige oma õppijate demograafilist tausta, keeleoskuse taset ja konkreetseid vajadusi.

Keele lihtsustamine. Kasutage oma õppijate oskustasemele vastavat selget ja kokkuvõtlikku keelt. Vältige keerulisi lausekonstrukte.

Visuaalsed elemendid. Lisage mõistmise parandamiseks visuaalseid abivahendeid, näiteks illustratsioone (Bidilicã, 2023).

Liigendamine. Loetavuse parandamiseks jagage sisu osadeks. Liigendamiseks saate vajadusel saate kasutada pealkirju, alapealkirju ja täppe..

Kultuuriline tundlikkus. Pöörake tähelepanu õppijate kultuurilistele erinevustele.

Kvaliteedi tagamine. Tagamaks korrektset keelekasutust, grammatikat, õigekirja ja vormindust, tehke e-raamatule enne avaldamist põhjalik korrektuur. Veendumaks, et kõik lisafunktsioonid töötavad, testige interaktiivseid funktsioone ja multimeediasisu erinevates seadmetes ja platvormidel (Renard, 2021).

d) E-raamatutele multimeedia sisu lisamine

E-raamatute täiendamine multimeediasisuga rikastab õpikogemust. Selleks on hea kasutada dünaamilisi ja interaktiivseid elemente, nagu videod, heliklipid, animatsioonid ja interaktiivsed viktoriinid. Erinevate sensorsete kanalite kaudu materjaliga töö mitte ainult ei kõida lugejaid, vaid aitab kaasa loetust arusaamisele, muutes õppeprotsessi kaasahaaravamaks ja tõhusamaks. BiblioLingua projektis kasutasime pilte peamiselt e-raamatute slaidide illustreerimiseks. Kuna pildid ei olnud projektis kõige olulisem osa, siis igal slaidil illustreerivat pilti pole. Esimese testperioodi järel saadud tagasiside põhjal on illustratsioonid õpetajate arvamuste kohaselt e-raamatule huvitav ja kaasahaarav täiendus ning aitab lugu paremini mõista. Siin peitub ka hea pildi valiku tähtsus. Parim illustratsioon toimib lisaselgitusena juhiks, kui tekst pole piisavalt selge. See stimuleerib ka õpilaste

kujutlusvõimet, aidates neil lugu paremini visualiseerida. Teine multimeedia, mida projektis kasutasime on nn automaatne häälfunktsioon, mida juba eelmistes osades mainisime.

B. Õpikogemuse kohandamine

a) Eristamise kunst: keeleõppe isikupärastamine

Keeleõppes ei ole "kõikidele sobivat" meetodit: igal õpilasel on erinev oskuste tase. Diferentseerimisstrateegiad on seetõttu klassiruumis üliolulised. Nad tagavad, et iga õpilane saab sisuga tegeleda tasemel, mis on nende jaoks väljakutsuv, kuid siiski saavutatav.

Eristamise mõistmine

Diferentseerimine viitab „õpikogemustele, mille puhul lähenemist või õppemeetodit kohandatakse nii, et see vastaks üksikute õpilaste vajadustele, keskendudes personaliseeritud õppimisele „kuidas”” (Culatta, 2016).

Levinud eristamisstrateegiad, mida saab hõlpsasti rakendada (Steele, 2021):

- **Õpilaste rühmitamine** keeleoskuse alusel võimaldab neile kohandatud õppeprotsessi, mis vastab iga rühma konkreetsetele vajadustele. Rühmas, kus õpilastel on sarnased oskuste tasemed, saavad õpetajad keskenduda sisule ja tegevustele, mis on antud rühma võimetega täpses kooskõlas. Samas erineva oskustasemega rühm soodustab koostööpõhiseid õpikeskkondi, kus erineva tasemega õpilased töötavad koos. See lähenemine

soodustab kaaslastelt toe saamist ja võimaldab õpilastel üksteiselt õppida, luues klassiruumis dünaamilise õhkkonna.

- **Õppemeetodite variatiivsus** pakub õpilastele paindlikkust, vastates erinevatele õppimiseelistustele ja suurendades kaasatust. BiblioLingua e-raamatud, õpijuhised ja tunnikavad sisaldavad suurt hulka lähenemisnurki, alates visuaalidest ja praktilistest tegevustest kuni tehnoloogia kasutamiseni klassiruumis. Neid erinevaid meetodeid kasutades saavad õpetajad kohandada erinevaid õpistiile ja eelistusi.
- **Taseme kohandamine** klassiruumis on õpilaste erinevate võimete arvestamiseks hädavajalik. See meetod tagab, et iga õpilane on asjakohasel tasemel kaasatud ja õpiülesanded vastavad tema lähima arengu tsoonile, soodustades seeläbi produktiivset õpikeskkonda.
 - o **Algaja.** Alustage kõige lihtsamate tegevustega, mis võimaldavad õppijal sisust aru saada. Täiustage ülesandeid järk-järgult, lisades neile keerukust.
 - o **Kesktaase.** Kõrgemale tasemele jõudnutele pakkuge väljakutsuvamaid tegevusi. Tutvustage ülesandeid kogu klassile, võimaldades õpilastel omas tempos edasi liikuda, samas tagades, et ka algajad on kaasatud.
 - o **Edasijõudnud.** Kõrgemale tasemele jõudnud õpilastele ja neile, kes saavad lihtsamate ülesannetega kiiremini valmis, andke spetsiifilisi ja keerukamaid ülesandeid. Julgustage edasijõudnute vahelist koostööd.

BiblioLingua erineval keeleõppe tasandil e-raamatud

BiblioLingua projekt pakub e-raamatuid kolmel keeleõppe tasemel, mis vastavad õppijate erinevatele vajadustele:

Tase 1:

Esimese taseme e-raamatud on mõeldud A1 keeletaseme õppijatele ja vastavad teabe kergesti loetavaks ja arusaadavaks muutmise Euroopa standarditele. Konkreetselt kasutavad e-raamatud mõistmise hõlbustamiseks otsest kõnelaadi, lihtsustatud grammatikat ja lühemaid lauseid. Toetavad õppetegevused on mõeldud lintsama sõnavara omandamise ja elementaarsema lauseehituse õppimiseks.

Tase 2:

Teise taseme e-raamatud on kohandatud A2 keeletaseme õppijatele. Sealt leiate nüansirikkama sõnavara, keerulisemad grammatikastruktuurid ja minevikuvormid. Selle taseme e-raamatute ja tunnikavades olevate tegevuste eesmärk on pakkuda õppijatele väljakutseid, julgustades neid oma keeleoskusi arendama.

Tase 3:

Kolmanda taseme e-raamatud on loodud kesk- ja edasijõudnute taseme B1 – B2 õppijatele. Siin kasutatakse originaaltekstile kõige sarnasemat keelekasutust, tuuakse sisse uusi tegelasi ja rikkamat sõnavara. Kolmanda taseme tekstide sisuga kaasnevad tegevused on mõeldud keeleoskuse, kriitilise mõtlemise, analüüsi ja keeleoskuse praktiliseks rakendamiseks võimalikult autentses keelekontekstis.

Kokkuvõtteks võib öelda, et erineval tasemetel e-raamatute ja tunnikavade integreerimine on osutunud väga tõhusaks ja oluliseks õpilaste erinevate vajadusteni jõudmisel. Pakkudes erinevatele tasemetele kohandatud sisu, tagavad õpetajad, et iga õpilane tegeleb materjaliga oma võimete tasemel. Selline lähenemisviis võimaldab õpilasel liikuda materjaliga edasi just talle sobivas tempos.

b) Näited testimisest

Igal õppijal on didaktiliste materjalide ja raamatutega töötamiseks oma viis: mõned võivad olla dünaamilisemad ja avatud igasugusele toetusele, teised võivad vajada rohkem aega või kohandatud materjale, et end õppeprotsessis mugavalt tunda.

Materjali erinevatel tasanditel kohandamise esimene ja peamine põhjus on mõne konkreetse õpiraskuste olemasolu, milleks võib olla puue või düsleksia. Õpetajate eesmärk peaks alati olema õppematerjalide ja raamatute otsimine nõu universaalse disaini meetodil. Materjalide ja õppevahendite ettevalmistamine nii, et nad oleksid ühtviisi mõistetavad kõikidele õpilastele on õpetaja kõige olulisem ülesanne.

Bibliolingua projekti materjalide loomisel oleme üritanud olla võimalikult "paindlikud". Meie platvormi kasutajad leiavad materjalid, mis on erinevateks vajadusteks juba kohandatud. Projekti üks eesmärk on teadvustada õpetajatele ja teistele haridustöötajatele, kuidas just selliseid õpilastele sobivaid ülesandeid luua.

Partnerkoolide õpetajad on meie e-raamatuid juba ka testinud, et mõista, kuidas need sihtrühma vajadustega sobituvad. Sealt saadud tagasiside oli kasulik nii loodud materjalide täiendamiseks kui selleks, kuidas neid klassiruumis paremini kasutada.

Mõned testimises osalenud õpetajate ettepanekud:

- On hea, et e-raamatu iga osa on eraldi kättesaadav: õpilased saavad vabalt kasutada teksti ja/või pilte koos või eraldi, aktiveerida heli või lugeda ainult teksti.
- E-raamatut võib lugeda koos terve klassiga või individuaalselt või anda see lugemiseks kodutööna.
- Teksti allalaadimise võimaldab seda muuta ja kohandada vastavalt vajadusele. Nt tänu tarkvarale SymWriter saab seda kohandada alternatiivsete sümbolitega täiendatud lugemisvaraks, lisapiltide lisamiseks

või tekstis värvide kasutamiseks. Näiteks võib iga täht olla, selle tuvastamiseks, kindla värviga jne. Viimast meetodit kasutatakse tekstide lihtsustamiseks tavaliselt intellektipuude ja õpiraskustega inimeste puhul.

Kuulmispuude ja autismispektri häirete osas võib sisu kohandamine nõuda õpetajatelt ka näiteks viipekeele oskust.

Kuulmine võimaldab inimestel panna tööle oma kujutlusvõime, õppida üha rohkem sõnu ja teadmisi, sageli isegi tahtmatult. Mittekuuljad õpivad esmalt kuidagi viipekeelt (mis on visuaalne), kuid teise keelena õpivad nad ka suulist keelt. Selles vajavad nad just kohandatud tekste ja õpetajate konkreetset tuge.

Head praktikad soovitavad sõnavara ja grammatika arendamist läbi praktiliste harjutuste, mis arvestavad õpilaste isiklike huvisid ja motivatsiooni. Kui õpetajad neid õppevahendeid õigesti kasutavad, on raamatud suurepäraseid vahendajad. Nagu kunstgi, võivad nad liigutada meie tundeid ja aistinguid, mis omakorda parandavad meie sotsiaalseid- ja suhtlemisoskusi.

C. Testimise kontekst

BiblioLingua projekti eesmärk on läbi pedagoogiliste tegevuste arendada õpilaste keeleoskust. Seda läbi meie poolt väljatöötatud ja loodud tööriistade, mis võimaldavad õpetajatel seda sihipäraselt ja kaasaval moel teha.

Selle kindlustamiseks viisid partnerid läbi esimese testimisetapi. Hinnati materjalide kvaliteeti, testiti e-raamatuid ning nendega seotud pedagoogilisi materjale, mis on saadaval projekti veebisaidil asuvas "raamatukogus". Õppematerjalid on suunatud erinevate vanuserühmade õpilastele ning on mõeldud pakkuma tuge õppetöös.

- **E-raamatud** on saadaval kolmel keeletasemel (A1, A2 ja B1). Kõik e-raamatud saadaval inglise keeles ja mõned neist ka projektipartnerite keeltes (itaalia, prantsuse, slovaki, eesti ja hispaania).
- **Õpijuhised** püüavad anda nii õpetajatele kui ka õpilastele vajalikku teavet loetud e-raamatu kultuurilise, ajaloolise ja keelelise tausta kohta.
- **Tunnikavade** loomise eesmärk on anda õpetajatele ideid ja inspiratsiooni, kuidas e-raamatute põhjal keeletunde läbi viia.

Allpool on välja toodud testimise kontekstid partnerite juures, sealhulgas testimine erinevate puuete, sh kuulmispuude ja spetsiifiliste õpiraskustega õpilastega.

- **Istituto dei Sordi di Torino - Itaalia**

Testimine toimus erakoolis nimega "Scuole dell'Arca". Testimisfaas viidi läbi seitsme õpilasega (mõned neist puudega – autism ja kurtus) vanuses 11–14 aastat, keda toetasid seitse tööle puuetega õpilastega spetsialiseerunud õpetajat.

- **Tartu Raatuse Kool - Eesti**

Testimine toimus samas koolis ning sellest võttis osa neli õpetajat ja 105 õpilast vanuses 10-14 ning kasutati kõigi kolme keeletaseme õppematerjale.

- **Babel - Hispaania**

Partner kaasas e-raamatute, õpjuhiste ja tunnikavade testimisse kaks õpetajat ja 60 õpilast vanuses 13-17 aastat.

- **Zakladna skola - Slovakkia**

Partner viis testimise läbi oma koolis ning kaasati neli õpetajat ja 75 õpilast vanuses 13-17 aastat.

- **Logopsycom - Belgium**

Testimine viidi läbi ühe õpetaja ja üheksa 14-16 aastase õpilase osalusel.

D. BiblioLingua e-raamatute testimine klassiruumis

a) Tagasiside klassiruumist

BiblioLingua e-raamatute testimine klassiruumis annab väärtuslikku teavet nende tõhususe ja kaasamistaseme kohta. Õpetajate vahetud kogemused pakuvad väärtuslikku konteksti ja praktilisi näiteid.

Õpilased olid e-raamatutest ja eriti tunnikavades sisalduvatest interaktiivsetest tegevuste suhtes väga entusiastlikult meelestatud. Esines vaid üksikuid raskusi raamatust loetu mõistmisel, kus toodi välja mõned keerulisemad märksõnad ja tegelased. Veebipõhised tööriistad olid ka heaks näiteks keskkonnasõbralikust koolitunnist, kus polnud vaja raisata paberit, mis andis ka õpilastele head eeskju. Kuna selles vanuses õpilased on tavaliselt väga tehnikataiplikud ja jutukad, köitsid nende tähelepanu veebipõhised mõttekaardid, mängud ja erinevad interaktiivsed tegevused, kus tuli rääkida, näidelda või üheskoos mängida..

Negatiivsena toodi välja probleemid netiühenduse ja digiseadmetele ligipääsuga. Õpetajad peavad olema sellisteks takistusteks valmis ja neil peab alati olema varuks plaan B. Isegi kui tuleb rakendada mõnda mitte nii keskkonnasõbralikku lahendust.

b) Testimise tulemused ja analüüs

Kõik osalenud õpetajad ja õpilased andsid e-raamatute kohta tagasisidet. Õpetajad pidid andma tagasisidet sisu kvaliteedi, keele, graafilise disaini ja selle kohta, kas raamatud on kaasavad ja kõigile kättesaadavad. Lisaks oli neil võimalus esitada omapoolseid parandusettepanekuid. Analüüsi viimase osana uuriti õpilaste tagasisidet e-raamatute lugemise kohta tundides.

E-raamatute küsimustikule vastas 18 õpetajat. 72% neist andis e-raamatute sisule kõrgeima hinnangu. Mõned õpetajad lisasid ideid, kuidas muuta sisu paremaks või lugejatele atraktiivsemaks. Näiteks soovitati kirjatüübi muutmise või kirjatähtede trükitähtedeks muutmise võimalust, mis oleks suureks abiks autismispektri häirega õpilaste õpetajatele. Lisaks tegid õpetajad, kes töötavad sügavama autistmihäirega õpilastega, kes oskavad lugeda ainult pilte, ettepaneku tõlkida esimese taseme e-raamatute tekstid ka nende "emakeelde". Teise ja kolmanda taseme e-raamatuid peeti õpilaste tekstist arusaamise seisukohalt õnnestunumateks kui esimese taseme tekstid.

Kõrgelt hinnati ka e-raamatutes kasutatava keele kvaliteeti. 12 õpetajat 18-st arvas, et e-raamatute sõnavara on sobiv ega muudaks midagi. Mõned õpetajad arvasid, et kasutatav keel ei olnud nii keeruline kui peaks, eriti A2 taseme õpilaste jaoks.

Samuti hinnati kõrgelt graafilise disaini kvaliteeti, kuid oli ka ideid e-raamatute täiustamiseks. Näiteks soovitati nende atraktiivsemaks muutmiseks kasutada rohkem A1 taseme pilte. Seda tehes oleks noorematel õpilastel lihtsam raamatust aru saada. Lisaks soovitati lisada kaust, kus kõik pildid on koos, võimalusega need alla laadida. See võimaldaks õpetajatel endil valmistada ette lisaülesandeid. Leiti, et pildid täiendavad üksteist, aitavad õpilastel tegelasi läbi kujutlusvõime paremini avada ning õpetajad saavad piltide abil genereerida võimalikke uusi küsimusi ja tegevusi.

Viimane küsimus e-raamatute kvaliteedi kohta puudutas selle sisu kaasamise ja juurdepääsetavuse aspekte. Kuna paljud vastanutest töötavad erivajadustega õpilastega, esitati mitmeid ideid e-raamatute täiustamiseks. Näiteks leiti, et e-raamatute platvorm on küll hästi tasakaalustatud, kuid autismihäirega õpilased ei saa seda ikkagi lugeda. Soovitati teha tekst suuremaks, muuta kirjatüüpi ja lisada parem teksti kõneks muutmise võimalus.

Ka õpilased said võimaluse anda tagasisidet e-raamatute kasutamise kohta tundides. Tundides sai kasutada lugemiseks oma seadmeid, samuti oli võimalus kasutada kooli süle- ja tahvelarvuteid. Õpilased olid kirjanduse teemalisest inglise keele tunnist väga põnevil. Samuti võeti hästi vastu võimalus e-raamatute kuulamise võimalusest. Õpilased leidsid, et tekstid on kergesti loetavad. Paljud neist olid isegi valmis proovima lugeda kõrgema taseme tekste ja tundsid, et saavad ka neist hästi aru. Leiti, et e-raamatute lugemine tekitas õpilastes lugemise suhtes positiivseid tundeid. Nad olid õppeprotsessi rohkem kaasatud ja motiveeritumad. Lugemine oli lõbus ja uut infot võeti innukalt vastu. Õppematerjalid said õpilastelt positiivse tagasiside.

Õpetajad soovitasid lõpetuseks, et enne kui tunnikavades kirjeldatud ülesannete kallale asuda, võiks olla hea mõte anda õpilastele e-raamatute kohta veel enam taustateavet või neid üheskoos põhjalikult arutada. See võimaldab mõista õpilaste arusaamist e-raamatutest või täita selles esinevaid lünki.

c) Väljakutsed ja nende ületamine

See osa käsitleb väljakutseid ning seda, kuidas ületada takistusi ja probleeme, mis võivad tunni jooksul e-raamatutega töötamisel tekkida.

Lugemismotivatsiooni puudumine

Kui antud e-raamatu lugemiseks puudub motivatsioon, on soovitatav õpetajal esitada autori või raamatu kohta mõned kurioosumid või põnevad lood. Põnevad kuulujutud või isegi skandaalsed lood on alati eelistatud. See võib muuta õpilased uudishimulikumaks ja tuua nad tekstide juurde tagasi.

Loo mõistmine

E-raamatu lugemine nõuab tekstist arusaamiseks keskendumist. Kui mõni sõna on tundmatu on alati hea sõnavara eelnevalt lahti seletada. Nii väldivad õpetajad loo valesti mõistmist ning õppijad saavad lugemist täiel rinnal nautida.

Wi-Fi ühendus klassiruumis on nõrk või puudub

Mõnikord võib koolis juhtuda midagi ebatavalist ja teil võib tekkida olukord, kus WiFi-signaal nõrgeneb või puudub. Selle takistuse lahendus on valmistuda selleks ette. Üheks võimaluseks on e-raamatud varuplaanina välja printida.

Loetu mõistmine

E-raamatu lugemine ei tähenda ainult teksti enda lugemist. See sisaldab lisaks mingit sõnumit või tähendust. Õpilased peavad seda mõistma ning sellele mõtlema. Kontrollimaks, kas teie õpilased selleni jõudsid, esitage neile pärast lugemist loo kohta paar kordamisküsimust. Küsimused tuleb varem ette valmistada.

Kui õpilased unustavad süžee

Tunniaeg möödub kiiresti ja vahel jääb lugemiseks ja lisategevusteks aega väheks. Selle stsenaariumi puhul on vaja lugemist ja tunnikavades kirjeldatud tegevusi järgmises tunnis jätkata. Samas teame, et õpilased kipuvad loetut kergesti unustama.

Sellises olukorras on mõistlik lasta õpilastel lugu kiiresti uuesti läbi lugeda või lasta kellelgi, kes seda paremini mäletab, lugu oma sõnadega klassile ümber jutustada.

Ebaselged juhised ja ajastus

Mõnikord võib õpilastel tekkida probleeme juhiste mõistmisega. Õpetajad peaksid alati esitama õpilastele küsimusi, et näha, kas nad saavad ülesandest aru ja määrama töö paremaks sujumiseks iga ülesande täitmiseks ajalise piiri.

Vastumeelsus klassikaaslastega koostööd teha

Mõnikord on keeruline ühistegevusteks lapsi rühmadesse grupeerida. Sellega toimetulekuks proovige jaotada õpilased vastavalt nende headele suhetele klassis. Kahjuks on see võimalik ainult õpilastega, keda te tunnete. Uues klassis materjali testimisel pole see alati võimalik, kuid õpetajana näete te laste reaktsioonide miimika ja kehakeele kaudu.

Õpilaste tagasiside e-raamatu kohta

Lapsed ja teismelised saavad tänapäeval täiel määral oma arvamust avaldada.

Samas ei ole mõnikord nende väljendusviis kõige asjakohasem ning teisalt on mõned õpilased liiga häbelikud, et sõna võtta. Parim viis sellest üle saada on selgitada õpilastele konstruktiivse ja toetavate argumentidega tagasiside olemust.

Õpilaste häbelikkusest üle saamiseks võivad õpetajad paluda neil täita e-raamatu ja abimaterjalide ja tunni tegevuste kohta anonüümne küsimustik.

E. BiblioLingua õpijuhiste ja tunnikavade testimine

a) Tagasiside klassiruumist

Testimise jooksul kasutasid õpetajad valminud e-raamatuid, õpijuhiseid ja tunnikavasid oma õppetundides. Valdav osa vastajatest kasutas A1- ja A2-taseme keeleõppijatele mõeldud materjale. Õpetajad hindasid kõrgelt nende sobivust ja asjakohasust. Samuti võimalust tekste alla laadida, mis võimaldab nende paremat haldamist ja kohendamist vastavalt konkreetsetele õpetamise vajadustele.

Raamatu ja selle tausta kohta üldteadmiste saamiseks peeti väärtuslikuks abimeheks õpijuhiseid. See aitas ka õpetajatel tunnis teemat paremini tutvustada. Mõned õpilased leidsid, et õpijuhiseid on e-raamatuga võrreldes vähem interaktiivne, mistõttu tundus neile, et see on igavam. Siiski hindasid nad selle mahtu ja raamatutest vähem keerukat keelestiili oma vanusele sobivaks. Õpilased said sisust üldiselt aru, kuid pidasid seda kohati oma vanuse kohta veidi keeruliseks. Nende arvates peaks tegelaste kohta parema ülevaate saamiseks eraldama tunnis rohkem aega selle üle arutlemiseks. Õpilased näitasid üles huvi raamatut ja autorit tundma õppida. Õpijuhiseid peeti enamasti kasulikuks, sest nad pakuvad väärtuslikku teavet. Vanematele õpilastele või kõrgema intellektuaalse ja keelelise tasemega õpilastele soovitati žanriteemalisi arutelusid. Materjalid on eriti kasulikud õpetajatele, kes töötavad autistlike õpilastega.

Õpilased hindavad kõrgelt interaktiivseid ja kaasahaaravaid tegevusi, sealhulgas näitlemist, lauamänge ja veebimänge, mida peeti tunnikavade kõige positiivsemateks osadeks. Mõned õpilased soovitasid neid tegevusi erinevate õppetase juures korrata.

Õpetajad kommenteerisid positiivselt selliseid tegevusi nagu tegelaskujude analüüs, lugude ümberjutustamine ja päeviku kirjutamine. Neid kirjeldati kui tõhusaid viise kriitilise mõtlemise arendamiseks. Mitmed õpilased tõstsid esile

nende tundides kasutatud mitmeid põnevaid uuenduslikke meetodeid, eriti Canva programmi kasutamist raamatukaante loomisel, mis neil hästi õnnestus.

Tunnikavade rakendamine on väljakutseks klassides, kus õpivad ka erivajadustega õpilased, kes võivad vajada lisaäega ja abi. Seda eriti analüüsi, kriitilist mõtlemist ja abstraktseid kontseptsioone puudutavate ülesannete puhul.

Üldiselt väljendasid õpilased heameelt BiblioLingua projekti õppematerjalidega tundide üle. Arvestades õpilaste vanuse, taseme, vajaduste ja huvide vältimatuid erinevusi, rõhutasid õpetajad, et iga kord ei pruugi koheselt tulemusi saavutada. Õpilased leidsid, et e-raamatud ja tunnikavad olid üldiselt huvitavad, eriti kui õpetajad pakkusid nende rakendamisel piisavalt tuge.

b) Testimise tulemused ja analüüs

Selles osas kirjeldatakse, kuidas hinnati testimise käigus õpijuhiste ja tunnikavade olulisust õppeprotsessis. Samuti tuleb juttu sellest, kuidas need abivahendid võivad olla õppijatele kasulikud.

Õpijuhised ja tunnikavad

Mõlemad e-raamatut toetavad õppematerjalid võimaldavad õpetajatel valmistada ette kvaliteetseid ja kaasahaaravaid tunde ning need seejärel ka läbi viia. Tunni planeerimisele orienteeritud abimaterjalid on mõeldud kasutamiseks peamiselt õpetajatele. Õpijuhised sisaldavad palju taustateavet raamatu, selle autori, žanri ja sõnavara kohta.

Nutitelefonide kasutamine e-raamatute lugemisel ja õppeülesannete täitmisel

Üks väga positiivne asi on see, et õppijad saavad mitmetes tunnikavades kirjeldatud tegevustes oma nutiseadet kasutada. See on suurepärane, sest neile meeldib klassiruumis oma nutitelefone kasutada. Kui seda tehakse õppimise eesmärgil

võime saavutada tulemusi, mida ootame. Kahjuks pole see alati aga võimalik. Nutitelefonide kasutamine kooliti on erinev ja mõnes koolis või riigis kehtivad sellega seoses ranged piirangud.

Kaasahaaravad tegevused

Saamaks raamatu sisust paremini aru on tunnikavades kirjeldatud tegevused neile suureks toeks ja lisamotivaatoriks. Enamik õpilasi naudib meeskonnatööd, rühmaülesandeid ja BiblioLingua projekti pakutavaid loomingulisi tegevusi. Viimased suurendavad taas motivatsiooni ja huvi erinevate e-raamatute lugemise vastu.

Kriitilise mõtlemise arendamine

Tänapäeval arvatakse, et kriitilise mõtlemise oskus ei ole inimestel enam nii hea kui varem. Sellele on mõeldud ka Bibliolingua projekti partnerid, sest just klassikalise kirjanduse baasil loodud e-raamatud ja loomingulised tunnikavad võivad aidata kaasa selle probleemi lahendamisele. Kõik pakutavad tegevused aitavad õpilastel süveneda teemasse loovalt ja süvitsi mõeldes, mille käigus nähakse loetud lugu paljudest erinevatest vaatenurkadest.

Erinevad tasemed

Selle projekti ainulaadsus seisneb selles, et saate oma klassi õpilased jagada, vastavalt nende keeleoskuse tasemele, kolmeks erinevaks rühmaks. Samuti on mõeldud erivajadustega õpilastele, kes saavad liikuda oma võimete kohaselt ja neile sobivas tempos.

Üldine tagasiside testimise kohta

Enamik reaktsioone olid positiivsed või neutraalsed. Õppijad rõõmustasid, et said lugeda ingliskeelset klassikalist kirjandust. Kogu protsess oli neile uus ja õpilastele meeldib uusi asju proovida. Erivajadustega õppijad osalesid samuti täie

tähelepanuga, sest neil oli e-raamatut vastavalt oma tasemele lihtne lugeda ja mõista.

Kirjanduse väärtustamine noorte lugejate hulgas

Tänapäeva teismelistel üldjuhul puudub soov lugeda. Enamik neist lihtsalt ei näe tõsise kirjanduse lugemisel enam väärtust. Aasta-aastalt see trend süveneb (Papadima-Sophocleous, 2009). BiblioLingua püüab anda laste lugemisharjumuste muutmisel oma väikese panuse, ühendades keeleõppe teismelistele klassikalise Euroopa kirjanduse tutvustamisega, tehes seda noortele atraktiivsel ja sobival moel.

c) Väljakutsed ja nende ületamine

Klassides, kus õpilaste tasemed ja vajadused on erinevad, võib olla kõikidega samas tempos liikumine keeruline. Aeg on piiratud ja õpilased võivad olla oodatust aeglasemad. Kui neilt oodatakse, et nad on eelnevalt raamatu juba läbi lugenud ning valmis kohe tunnikavades kirjeldatud tegevuste kallale asuma, ei ole see alati nii. Seetõttu võib osutuda vajalikuks ajurünnak, e-raamatu sisu kokkuvõtte tegemine või isegi uuesti lugemine, kuigi aeg, nagu me teame, on õppetöös alati piiratud.

Õpijuhised sisaldavad väga olulist ja kasulikku teavet raamatu, selle autori ja tausta kohta. Sõltuvalt õpilaste intellektuaalsest või keelelisest arengutasemest on kindlasti kohti, mis võivad neile raskusi valmistada. Samas võib just õpijuhistes raamatu žanri või mõne muu asja kohta kohta põnevalt esitatud taustateave olla aluseks suurtele muutustele ja tekitada õpilastes huvi kirjanduse vastu.

Tagasiside põhjal võib öelda, et õpijuhiste kujundus ja sisustruktuur on hästi organiseeritud ja kergesti loetavad. Tunnikavade tegevused ja läbiviimise protseduuri selgitused on arusaadavad. Tunnid vajavad õpetaja poolt siiski piisavalt head ettevalmistustööd. Ka õpilastele tuleb jätta ettevalmistuseks piisav aeg.

Tunnikavades sisaldub iga kava puhul nõutavate eelteadmiste kirjeldus. Seega on siin eriline vastutus õpetajatel, kes peavad seda tundi ettevalmistades realistlikult hindama. Paljud tagasisidet andnud õpetajad kogesid, et õpilased eelistasid ennekõike rühmategevusi, samuti mängu ja võistlusi. Kui rühmatöö võtab oodatust vähem aega, on mõistlik üle jäävat aega kasutada mõneks spontaanseks aruteluks või ettekandeks. Kui aga juhtub vastupidine ja aega jääb puudu, võib mõne tegemata ülesande järgmises tunnis lõpetada või anda see õpilastele kodutööks.

Kõigil õpilastel ei pruugi olla tunnis kasutamiseks isiklikku nutiseadet. Mõelge sellele juba tundi ettevalmistades ja broneerige vajadusel vastav seade koolist. Kindlustage, et teie tunnid oleksid läbiviidavad erinevate seadmetega ja vastaksid erivajadustega õpilaste vajadustele. Samuti julgustame õpetajaid küsima õpilastelt regulaarset tagasisidet, mis võimaldab õppematerjale pidevalt täiustada.

Kui õpetajad seisavad silmitsi piiratud tagasiside mehhanismiga pidevaks täiustamiseks, võivad nad püüda luua tagasisideahela, mis hõlmab õpetajaid, õpilasi ja teisi sidusrühmi. Lisaks võib pöördepunktiks olla regulaarne tagasiside kogumine materjalide tõhususe kohta ja selle teabe kasutamine pidevaks täiustamiseks.

Oletame, et õpilastel on klassiruumis juurdepääs tahvelarvutitele, telefonidele või mis tahes nutiseadmetele. Sel juhul võib nende tähelepanu hajuda ja ülesannetele keskendumise asemel võidakse hakata kasutama teisi rakendusi või veebisaite. Selle vältimiseks peavad õpetajad olema valvsad, klassis ringi käima ja oma õpilasi pidevalt jälgima. Vajadusel rakendada selleks oma pedagoogilises arsenalis olevat õpimotivatsiooni arsenalit.

Tänapäeval võivad õpilased olla tehnoloogiaga paremini kursis kui nende õpetajad. Tagamaks õpilaste õppetööle pühendumust ja küberturvalisust soovime koolidel viia õpetajatele läbi põhjalikud digivahendite kasutamise ja klassiruumi juhtimise tehnikate alased koolitused.

III. Kokkuvõte

A. BiblioLingua testimise õppetunnid

Esimeses testimisfaasis, mis viidi läbi erinevates haridusasutustes, saadi väärtuslikku tagasisidet BiblioLingua materjalide tõhususe ja sobivuse kohta. Üldiselt oli tagasiside positiivne. Nii õpilased kui ka õpetajad pidasid õppematerjale kaasahaaravateks ja avaldasid heameelt nende interaktiivse olemuse üle. Tehti mitu parandusettepanekut, mis arvesse võeti ja rakendati.

Üheks esiletõstetud teemaks oli vajadus juhiste selguse suurendamise järele. Eriti tegevuste puhul, mis nõuavad spetsiifilisi keelelisi või tehnilisi teadmisi. Tänapäevaks on selgemad juhised lisatud, mis peaksid materjalide kasutamist lihtsustama ja nende tõhusust maksimeerima.

Kuigi õpijuhisedid hinnati samuti kõrgelt, ilmnisid siiski ka mõned raskused nende mõistmisel. Seda ennekõike teatud õpiraskustega õppijate rühmades. Juhised said lihtsustatud, kuid samas säilitati ka nende sisuline kvaliteet.

On väga oluline, et kõik BiblioLingua materjalid oleksid kättesaadavad, mõistatavad ja kasutatavad kõigile kasutajatele.

Kokkuvõtteks peeti kõiki BiblioLingua materjale väärtuslikeks tööriistadeks, mis aitavad kaasa õpilaste suuremale kaasatusele ja osalemisele keeleõppe tundides. Saadud tagasiside oli väga oluline materjalide veelgi paremale tasemele viimisel, mis omakorda täidab peamist eesmärki - pakkuda kvaliteetset haridust kõigile õppijatele.

B. BiblioLingua potentsiaalne mõju võõrkeeleeõppele

BiblioLingua projekt omab, tänu oma uuenduslikule lähenemisele, märkimsväärset potentsiaali võõrkeelee õpetamise muutmiseks. Sellest annab tunnistust ka ulatusliku testimise (rohkem kui 450 õpilast ja 25 õpetajat) ajal saadud tagasiside. Kasutades digitaalseid tehnoloogiaid ja multimeedia elemente, on BiblioLingual potentsiaal mõjutada keeleõpet mitmel viisil.

BiblioLingua üheks peamiseks tugevuseks on võime vastata erinevatele õpivajadustele ja -elistustele. Interaktiivsete tegevuste, audiovisuaalse sisu ja allalaaditavate materjalide kaasamine võimaldab personaalsemat ja kaasahaaravamat õpikogemust. See lubab õpetajatel kohandada oma õpetamismeetodeid vastavalt õpilaste individuaalsetele vajadustele, luues kaasavama ja tõhusama õpikeskkonna.

Lisaks hõlbustab BiblioLingua platvorm kõikide huviliste juurdepääsu õppematerjalidele. Digitaalsete seadmete ja internetiühenduse laialdase kättesaadavuse tõttu saavad erineva sotsiaalmajandusliku taustaga õpilased kvaliteetseid keeleõppematerjale kasutada sõltumata geograafilisest asukohast või majanduslikest piirangutest. Selline haridusele juurdepääsu tagamine omab potentsiaali vähendada õpilaste keeleoskustaseme erinevusi ja edendada suuremat võrdsust hariduses.

E-raamatu loomise juhendi näol on õpetajatel olemas ka kasutusjuhend, kuidas ise luua, integreerida ja tõlkida oma e-raamatuid. Seega toob veebipõhise platvormi kasutamine kasu mitte ainult õpilastele, vaid ka õpetajatele. Loodame, et see parandab mõlema rühma digitaalset kirjaoskust.

Lisaks on BiblioLingua olulisus kindlasti Euroopa kirjandusklassika kasutamises, mis aitab keeleõppe kogemust mitmekesistada ja sellele lisandväärtust anda, mõista erinevaid kultuurikontekste. Projekti käigus valminud e-raamatud on loodud erinevaid keeleoskuse tasemeid silmas pidades. Erinevate maade ja kultuuride kirjanduslike tekstidega töötades omandavad õpilased sügavama arusaama keelest kui suhtlus- ja väljendusvahendist. See avardab nende vaatenurki, aitab erinevaid kultuure paremini mõista ning sisendab lugupidamist keele ja kirjanduse vastu. Mitmekeelne platvorm ja lisamaterjalid, mis on tõlgitud kõikidesse projektipartnerite keeltesse, muudab teise või kolmanda keele õppimise palju kaasahaaravamaks ja positiivses mõttes väljakutsuvamaks tegevuseks.

Kokkuvõtteks võib öelda, et BiblioLingua projekt pakub uuenduslikke, kõikidele õpilaste gruppidele juurdepääsetavaid ja kaasahaaravaid õppematerjale, mis vastavad õpilaste väga erinevatele vajadustele. Digitaalsete tehnoloogiate, multimeedia ja Euroopa kultuuripärandisse kuuluvate kirjandustekstide integreerimise kaudu ei ole BiblioLingua hea abimees mitte ainult võõrkeele omandamisel, vaid aitab kaasa kriitilise mõtlemise, digitaalse kirjaoskuse ja kultuuridevahelise mõistmise suunal. Loodetavasti leiavad võimalikult paljud õpetajad ja koolitajad tee meie projekti materjalide juurde ja kasutavad neid aktiivselt oma õppetöös. See võimaldab õpilastel saada enesekindlateks, vilunud ja kultuuriteadlikeks keeleõppijateks. Selle heaks tõenduseks võiks olla üks testimise käigus saadud tagasiside:

"Testimise alguses olid mõned õpilased veidi häbelikud ja stressis, sest pidid kaaslaste ees avalikult inglise keeles esinema. Tegevuste käigus said nad sellest üsna kohe üle ning kõik osalesid suure innu ja huviga."

IV. Viited

- A.A. et al. (2005). *Guidelines for inclusion: ensuring access to education for all*. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000140224>
- Bidilică, M. (2023, May 30). Guide to interactive ebooks: What are they and how to make them. Retrieved 16.02.2024, from https://publishdrive.com/guide-to-interactive-ebooks.html#mcetoc_1h1lpnhd4ft
- Blondin, C., & Chenu, F. (2013). *L'apprentissage des langues. Mise en perspective européenne de la situation de la Fédération Wallonie – Bruxelles*. <https://orbi.uliege.be/handle/2268/169150>
- Culatta R. (2016). *What Are You Talking About?! The Need for Common Language around Personalized Learning*. <http://er.educause.edu/articles/2016/3/what-are-you-talking-about-the-need-for-common-language-around-personalized-learning>
- EF EPI | Indice de compétence en anglais EF| EF France. (n.d.). <https://www.ef.fr/epi/>
- European Commission, European Education and Culture Executive Agency, Birch, P., Baïdak, N., De Coster, I. et al., *Cifre chiave dell'insegnamento delle lingue a scuola in Europa – Edizione 2023*, Birch, P.(editor), Publications Office of the European Union, 2023, <https://data.europa.eu/doi/10.2797/610861>
- GEM Report UNESCO. (2020, June 22). *Inclusion and Education: #AllMeansALL* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=kEyjlqixq9c>
- Global Education Monitoring Report Team. (2020). *Global education monitoring report, 2020: Inclusion and education: all means all*. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000373718>

- Haleem, A., Javaid, M., Qadri, M. A., & Suman, R. (2022). Understanding the role of digital technologies in education: A review. *Sustainable Operations and Computers*, 3, 275–285. <https://doi.org/10.1016/j.susoc.2022.05.004>
- Ministry of Education and Research (2022). *Foreign language learning in Estonia*. Tartu: Ministry of Education and Research. Retrieved 23.02.2024, from <https://www.hm.ee/en/estonian-and-foreign-languages/foreign-languages/foreign-language-learning-estonia>
- Papadima-Sophocleous, S. (2009) Can Teenagers be Motivated to Read Literature? *The Reading Matrix*, 2(9), 118-131. https://www.researchgate.net/publication/237280999_Can_Teenagers_be_Motivated_to_Read_Literature
- Renard, L. (2021, March 17). *How to create an eBook for school and make it interactive*. BookWidgets. Retrieved 16.02.2024, from <https://www.bookwidgets.com/blog/2018/11/how-to-create-an-ebook-for-school-and-make-it-interactive>
- Saud, S., Basri, M., Ramly, R., Abduh, A., & Patak, A. A. (2020). Using Online Resources Technology for Foreign Language Learning: Strategies, impact, and challenges. *International Journal on Advanced Science, Engineering and Information Technology*, 10(4), 1504. <https://doi.org/10.18517/ijaseit.10.4.11838>
- Steele, A. (2021, December 17). *Differentiation in the language classroom (infographic)*. Brighter Thinking Blog | Cambridge University Press. <https://www.cambridge.org/us/education/blog/2021/12/17/differentiation-in-the-language-classroom-infographic/>
- Storyset. (n.d.) *Free vector instruction manual concept illustration*. Freepik. https://www.freepik.com/free-vector/instruction-manual-concept-illustration_16693292.htm#query=manual&position=3&from_view=author&uuid=d8a46a69-4b72-4aa7-9409-05b578657530

- Team, L. (2023, October 9). *Importance of digital literacy skills for students | Learning.com*. Learning. <https://www.learning.com/blog/reasons-digital-literacy-is-important-for-students/>
- UNESCO. (2017). *A Guide for ensuring inclusion and equity in education*. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000248254>
- Vandeghinste, V., Müller, A., François, T., & De Clercq, O. (2021). Easy Language in Belgium. In *Handbook of Easy Languages in Europe* (Vol. 8, pp. 53–90). Frank & Timme. <http://hdl.handle.net/1854/LU-8737374>

B/BL/O LINGUA

Projekti number: 2022-2-BE01-KA220-SCH-000096799

**Kaasrahastanud
Euroopa Liit**

Rahastanud Euroopa Liit. Avaldatud seisukohad ja arvamused on siiski ainult autori(te) omad ega pruugi kajastada Euroopa Liidu või Euroopa Komisjoni seisukohti ja arvamusi. Euroopa Liit ega toetuse andja nende eest ei vastuta.

